

FOLK OG LAND

Nr. 22 — 8. årgang

Lørdag 11. juli 1959

LØSSALG 65 ØRE

Jørgen Sivertsen
Spangdal 100

Et apropos til dagens situasjon:

Da sovjet tilbød tysk gjenforening og frie valg

Spillet om Berlin og om Tyskland går videre, og det er synd å si at NATO-maktenes posisjon er særlig sterk. Det er ikke minst Englands — og da naturligvis også de britiske satellitstater Norges og Danmarks — undfallende holdning som har bragt splid og usikkerhet inn i vestmaktens rekke. Og Krustsjøen er ikke den mann som

undlater å utnytte det minste tegn til svakhet. Det er således all grunn til å tro at Sovjet får anledning til å fortsette sine taskenspillerkunster med «forhandlinger» som ingen annen hensikt har enn å drive vestmaktene inn i uholdbare posisjoner. Saken er jo nemlig den, at Sovjet alltid er på offensiven i disse forhandlinger, mens vestmaktene alltid starter med status quo som utgangspunkt for så stadig å komme med små innrømmelser. Slik drives de fra posisjon til posisjon.

Det kan i all denne siste dragkampen om Tyskland være grunn til å minnes at posisjonen for ikke så mange år siden var helt annerledes. Og vi sikter ikke da til selve ondets årsak, at de angelsaksiske makter knuste det nasjonalsosialistiske Tyskland til fordel for det bolsjevikiske Russland. Vi sikter til hendelsene da Vest-Tyskland under Adenauers ledelse ble trukket inn i NATO og dermed gav avkall på en tysk gjenforening. For det skal

ikke stor politisk kløkt til å forstå, at Tyskland aldri blir gjenforenet så lenge dets enkelte deler er avgjørende brikker i det store sjakkspill mellom øst og vest. Selv den gamle Adenauer kan ikke undgå å forstå det, så det er meget som taler for at han direkte spiller under dekke med de krefter blandt vestmaktene som absolutt ikke ønsker et gjenforenet Tyskland, og som heller tar sjansen på en ny verdenskrig.

Da Adenauer i 1952 hadde tilbudt USA at Vest-Tyskland skulde gå inn i NATO og skaffe de divisjoner en så hardt trengte mot Sovjet, svarte denne siste makt med

Forts. s. 8

Olga von Barènyi:

En masse-morder avsløres

Mannen bak massakren i Prag og bak filmen «Den stumme barrikade»

Da den store fred brøt løs i mai 1945, begynte i Prag den systematiske utryddelse av den tyske befolkning. Ukelang omhyggelig planlagt og forberedt av emigrantene i Moskva og London, og dirigert av en masse-morder gjennom Prager-kringkasteren. Denne massaker ble kalt Prager-revolusjonen og skjønt det falt over 100 000 tyskere som ofre, ble den fremstillet for verden som en ny tysk redselsdåd og dokumentert gjennom en film. Mens Prager-kringkasteren i fire dager og fire netter ropte russerne, amerikanerne og franskmennene til hjelp for den tsjekkiske befolkning som ble massakrert av de tyske barbarer, reiste

tsjekkiske filmbilder sjele-rolig gjennom Prags gater for å fremstille filmen «Den stumme barrikade». Man ser de grusomste mord i denne film, offentlig oppbrenning, nedslaktning av svangre kvinner, den forferdeligste misshandling av små barn — men de udyr som forøver disse ugjerninger er tyskere, SS-menn og SA-menn i full uniform slakter koldblodig ned den vergeløse tsjekkiske befolkning.

Der har vel ikke i hele verdenshistorien vært forøvet et mere raffinert bedrag

(Forts. s. 6).

Dr. OMAR AMIN VON LEERS:

Israel - Suezkanalen og de skandinaviske skip

Den forente arabiske republikk vil la lasten fra «Inge Toft» erklære for god prise fordi den består av produkter stjålet fra de arabiske Palestinaflyktninger

Hva med det norske skip «Spero» som skal ut på samme tur?

President Nasser

Det brygger opp til mer strid i det brannfarlige Midt-Østen. For noen tid siden fortalte pressen om det danske skip «Inge Toft», som ble stanset i Port Said fordi det prøvet å bringe israelske varer gjennom Suez-kanalen. Fra egyptisk side blir det hevdet at det bare var en provokasjon for å få istand fiendtligheter igjen, mens avisene her hjemme naturligvis ensidig går inn for det israelske standpunkt. I et senere telegram fra Jerusalem blir det fortalt at Israel nå vil sende den norske damper «Spero» ut på samme reise. I telegrammet heter det at den israelske regjering har gjort det klart for FN's generalsekretær at det kan bli nødvendig «å gripe til andre midler» hvis et meglingsforsøk som FN fore-

(Forts. s. 6).

Ønsker ikke Adenauer tysk gjenforening?

Hans Egede Nissen:

NYGAARDSVOLD

I sin bok «Statsminister Nygaardsvold» skriver major Einar Sagen bl. a.: «Statsminister Nygaardsvold hev skrivt eit myrkt blad i Noregs saga, det svarteste blad som heile saga vår kan minnast. For det er han som ber det tunge ansvar for krigen, og gjennom denne for nazisma som gjennom lange tider kjem til å påføre folket namnlause lidningar — i 100 tusen heimar. — Det var Nygaardsvold som var minister-sjef i 1940. Han kan difor ikkje skulda ansvaret frå seg og velta det nedover på sine underordna».

Denne nådeløse dom skrev major Einar Sagen i 1945. Jeg har aldri vært helt enig i dommens premisser og konklusjon. Derfor er det hyggelig å se kaptein Olaf Holm i Folk og Land ta opp gâten Johan Nygaardsvold til behandling og gi et objektivt bilde av den avdøde statsminister sålangt det lar seg gjøre. Blant annet vet vi jo nå meget mere om Englands press på Norge i månedene før 9. april 1940, vi vet mere om hvor slavebundet Norge var ved avtaler og hemmelige overenskomster fra 1905, så vi forstår lettere å vurdere den vanskelige, for ikke å si umulige stilling Nygaardsvold allerede var kommet i i 1945, da han dannet sin regjering, avhengig som Norge var av Englands nåde både politisk og økonomisk. Vi husker alle det berømte bilde i «Tidens Tegn» av direktør Rygg i Norges Bank, som med krum rygg bærer en engelsk finansmann på sine aksler. Det var den nøkne virkelighet «Tidens Tegn» brukte rotasjonspressen til å mangfoldiggjøre. Ære være Rolf Thommessen for det. Hvem har glemt at England i 1930-årene truet Norge med aksjon mot det norske fiskerioppsyn på Lofotens og Vesteralens banker ved å ville sende torpedojagere dit, hvis ikke Norge falt til fote. Det var derfor intet underlig i at f.h.v. statsminister J. L. Mowinckel uttalte i Stortinget 8. april 1940: Gjorde vi rett sluttet vi oss til Tyskland.

Og endelig på toppen av den onde arv fra 1905 hadde Nygaardsvold å slite med arbeiderpartiets grå eminence, Martin Tranmæl. Hans dynamitlager ble nok ikke bare anbragt i borehullene.

Et sympatisk portrett gir Carl Joachim Hambro av Johan Nygaardsvold i sin nekrolog i «Stavangeren» 14/3 1952. Hambro sier bl. a.: Han hadde en ekte og sunn sans for humor og han elsket lat-

ter. Der hvor hans parti tilot det var han uten fordommer.

Selvfølgelig siktet Carl Joachim Hambro til Tranmæls diktatur i A.P. og fikk sagt det uten å si det. Hambro er en gammel ringrev. Men han fikk sagt det vesentlige om en typisk trønder, som det ifølge tradisjon og hevd skal en kule til.

Karakteristisk nok falt det i Paul Hartmanns lodd i sin avslørende dagbok: «Bak fronten» å gi Nygaardsvold den plass i Norges historie som han fortjener. Her er Paul Hartmann og kaptein Olaf Holm helt i konsens. Nygaardsvolds politiske linje var hel og integrert. Den var ubrudt og tuftet på god nasjonal grunn. Salig Oksvik talte en gang om feilinvestering, hvor meget mere kunde ikke Johan Nygaardsvold bruke dette fine uttrykk om sin berømte tale før valget i 1936: Vi bygger på Karl Marx geniale lære. Det var en lekse som skulde ramse opp, fordi den pyntet Arbeiderpartiets prinsipielle program. Den virkelige, den sanne Nygaardsvold møter vi hos Paul Hartmann på side 394. Vi befinner oss i London 4. mai 1945. Tyskerne hadde allerede kapitulert i Danmark, og det var bare et spørsmål om timer så ville hele sørgespilletts første akt være over og teppet falle. Jeg sier første akt, for nå foregår tragediens annet akt bl. a. i Genf. Men hva sa så Nygaardsvold: Jeg er mere og mere kommet i tvil om at Norge opptrådte riktig i 1940, når jeg ser at Danmark, som hadde stilt sine flyplasser til disposisjon for tyskerne, først ble befridd.

Nygaardsvold uttalte her det samme som Vidkun Quisling sa i sine taler, for hvilke han ble dømt til døden. Derfor er det intet under i at rettsoppgjørets ofre må gå i skranken for Nygaardsvold.

Hans Egede Nissen.

NESTE NUMMER AV AVISEN: kommer 1. august. Deretter hver 14. dag august ut og så hver uke igjen.

Husk på å betale for 2. halvår hvis det ikke er gjort!

Forbundskontingenten

for 1959 må være betalt i god tid før Landsledermøtet hvis en ønsker å delta i arrangementene.

Men også om en ikke får anledning til å delta bør naturligvis kontingenten betales nå. Forbundet er avhengig av de løpende kontingent-

Det er håpløst med plassen

nå i sommertiden, så våre medarbeidere rundt omkring må finne seg i at innlegg blir mere forsinket enn vanlig. Vi har mye aktuelt stoff på lager, som burde vært trykt forlenget, blant annet et interessant og nødvendig oppgjør med det blad hvis venstre hånd ikke vet hva den høyre gjør, kort sagt «Farmand». Artikkelen heter «Farmand og Krustsjov» og avslører bladets begrepsforvirring slik den gir seg uttrykk i bladets leder i nr. 27. Vi håper å få den med i neste nummer, som altså kommer 1. august.

I USA offentliggjøres det nå vitenskapelige avhandlinger om «den norske gâte Vidkun Quisling». Vi har liggende en artikkel av kaptein Olaf Holm om «gâten Erik Solem». Vi skal prøve å få den også med i kommende nummer og den vil nok vekke røre i andedammen. Ellers vil vi naturligvis i nummeret 1. august beskjeftige oss litt med den verdensberømte «landssviker» Knut Hamsun i anledning av hundreårsjubileet 4. august. Han later også til å være en gâte for den selvtillfredse flokk av tåper som intet forstår.

Så ønsker vi da våre venner og lesere en god sommer og vel møtt igjen om tre uker!

Og et spørsmål tilslutt: Er bladpengene betalt?

Kan noen gi opplysninger?

Alf Kvasbø, Jaren l. p. Kongsvinger, har henvendt seg til Forbundet og bedt om hjelp til å skaffe opplysninger om en fetter som falt som frontkjemper på Østfronten. Han het Leif Jørgensen og var fra Vardø. Han meldte seg til krigstjeneste — avdeling ukjent — i 1941 eller 42. Han falt derborte og det

Landbruksutstillingen

på Ekeberg i Oslo var en overbevisende og historisk manifestasjon av det viktigste kulturbevarende og fremtidsskapende element i Norge — den norske bonde. En slik utstilling er en mektig spore til å vende ungdommens sinn bort fra bylivets tomhet og tilbake til folk og land.

A. L.

innbetalinger og det står forskjellige viktige saker på trappene nå.

Altså: Betal kontingenten straks!

Fra Valdres

Det er fine sommerkveldene. Så kommer jeg til å bli i minnernes bok, og tenke på alle disse vakre sommerkvelder fra 1945 og utover, da de såkalte «gode nordmenn» kom til makten og sperret inne en masse folk som ble hånnet og utskjelt på alle måter, og kalt «landssvikere». Nu er dette alt 14 år siden.

Tiden går så urimelig fort. Et år etter det andre går ned i glemselens hav. Den ene etter den andre av alle de bra og hyggelige mennesker jeg var sammen med i årene fra 10. mai 1945 og til i november 1947 blitt borte. Mange av disse er borte for alltid. De sover sin siste søvn i en fredelig grav. Nokså vemodig å tenke på!

Jeg vil da håpe at redaktøren av «Folk og Land» vil ofre trykksverte og spaltem for en liten hilsen til både kjente og ukjente venner som var i samme båt som undertegnede.

Jeg har alltid vært, og er fremdeles av den mening at vi forfulgte NS-folk er for likeglade med arbeidet for vår organisasjon og bladet. Husk på: Vi lever i en tid hvor så alt for mange lar seg forville av all den usanne og forvrengte propaganda mot oss NS-folk. Vi har nå vårt eget blad og en masse bøker er skrevet og er kommet ut, som gir grei beskjed og tilbakeviser all den usannhet som er sagt og skrevet om oss etter krigen. Jeg vil ikke denne gang nevne noen særskilt av disse bøker. Mange av dem er ik-

kom et brev fra en offiser ved hans avdeling. Han slutter brevet til Forbundet slik:

«Men navnet på stedet der han er gravlagt, husker jeg ikke mere. Jeg kan heller ikke erindre hvor i Russland det var. Jeg mener at vedkommende offiser sendte med et bilde av gravstedet, det er jeg imidlertid ikke sikker på. Hvis vedkommende offiser lever, skulde det være interessant å komme i forbindelse med ham!

Kunde Forbundet være meg behjelpelig på en eller annen måte, skulde jeg være meget takknemlig».

*

Forbundet lar henvendelsen gå videre til Folk og Lands lesere. Er det noen som kan gi opplysninger om Leif Jørgensen? Enten vedkommende kompanisjef eller noen som har tjenestgjort sammen med ham?

ke svært store. Billige i pris, og er etter min mening de rene gullgruver.

Nu har vi nettopp passert halvårsskifte 1. juli. Enn om vi nu gjør en liten ekstra innsats? La det ikke lyde «på stedet marsj», men «fremad marsj».

Kan vi ikke prøve å skaffe en eller to abonnenter hver? Kjøpe et par bøker og la disse komme i hendene på folk som drar seg nytte av bøkene våre?

Da jeg for kort tid siden leste om totingenes gave til Forbundet på kr. 1.200.—, var dette for meg en stor begivenhet, og jeg tenkte at hver bygd som mer eller mindre ble rammet av landsvikoppgjøret må ta det som en selvfølge å gjøre det samme. Ja, jeg vil da tro at mine venner i Valdres også vil ofre noen kroner ved halvårsskiftet.

Husk på: Det er de mange små bekker som sammen lager den store elv. Slik her også:

Noen få kârer, eller et lite bryderi teller så forsvinnende lite for den enkelte av oss, men for forbundet og de som arbeider med det er det av en voldsom betydning. Jo flere penger som kommer inn, desto flere abonnenter blir det på «Folk og Land», til mere glede for dem som sliter med arbeidet, og en langt større slagkraft for vår organisasjon.

Så vil jeg hermed gjennom vårt blad få sende en hilse til kjente og ukjente venner over det ganske land. Vil tro at enhver som leser disse linjer vil være med og ta et krafttak ved halvårsskiftet. Per Sivle sa: Tek kvar og ein sin vesle stein, snart er vår âker rein.

Valdres 1. juli 1959.

Embret Langødegård.

FORBUNDET

avholder landsledermøte lørdag 15. august kl. 10 i festsalen i Oslo Lærerinnelag, altså på samme sted som sist. Nærmere beskjed siden.

Border Collie

Verdens beste gjæterhund og ypperlig gårdshund. Hvalper født 3/5—59 etter flotte typiske foreldre. Farve sort med hvite tegn.

Kan tilsies i tlf. 322 B, Rogne over Heggnes.

G. G. Fjeldstad, Rogne i Valdres.

Så godt som ny Jøtul-ovn

for 60 cm. ved, rimelig tilsalgs. Ekspedisjonen anviser.

FOLK OG LAND

UAVHÆNGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

De norske Dreyfuser

I slutten av forrige århundre ble den jødiske, franske offiser Dreyfus dømt for landsforræderi. Etter store politiske kamper — hvor ikke minst universitetskretsene spilte en ledende rolle som forsvarere av lov og rett — ble saken tatt opp til ny behandling, og siste gang ble Dreyfus frifunnet. I de forløpne seksti år har så en hel verden grøsset over dette justismord, og i Norge har vi vår vane tro grøsset mere alene enn alle andre land tilsammen.

Fremdeles setter det norske folk seg på kino og grøsset over det vel 60 år gamle justismord — hvis det da var noe justismord. Akkurat som om en i Norge skulde behøve å gå til et fremmed land og til og med over et halvt århundre tilbake i tiden for å finne, ikke bare én, men titusener på titusener av Dreyfussaker. Og i de norske sakene er det ikke skygge av tvil om at det foreligger justismord. Det er til overflod bevist og dokumentert at NS-folkene ble dømt på rent politiske grunnlag stikk i strid med både norsk og internasjonal lov og rett. Det første har en rekke fremtredende norske jurister slått fast, og det siste har et utvalg av svenske folkerettsjurister utvetydig bekreftet.

Men her i Norge er det langt mellom Zolaene, og når det gjelder de universitetskretser som gjorde slik innsats i Dreyfussaken, så er det nok å peke på hva en norsk professor, dr. Magne Skodvin, som har utpekt seg selv som bærer av historiens objektive syn, kan driste seg til å si i en offentlig doktordisputas. Da Sverre Helliksen under Kjelstadli doktordisputas leverte en urokkelig og knusende kritikk av etterkrigsoppgjørets rettsgrunnlag, så svarte professor Skodvin til dette kort og godt at «vi gir peker både i jussen og i folkeretten. Riktig så krast sa han det naturligvis ikke, men meningen kunde det ikke være noen tvil om.

Vi vet ikke hvem de er disse «vi» som Skodvin representerer, men det må iallfall være en trist og farlig og uhyre lite demokratisk gruppe innen det norske folk. Mektig må den også være siden den har klart å hindre rettferdigheten i snart femten år nå.

Vi kan bare håpe at det snart må stige frem en sterk og uredd norsk Zola, som kan drive de urettens menn, som i likhet med professor Skodvin gir en god dag i folkeretten og ubehagelige dokumenter, inn igjen i de mørke fortidens huler de krøp frem fra i ly av verdenskrigens galskap og redsler. Og mens vi venter, så innregistrerer vi påny og påny skumle avsløringer om den «rettergang» som foregikk i disse norske Dreyfussakene. Vi behøver såvisst ikke å gå hverken til bøker eller film for å bli rystet over den urett og over den lettsindige og ansvarsløse omgang med andres liv og ære, som er den uundgåelige konsekvens av det syn professor Skodvin gjør seg til talsmann for.

Det siste på området er en skandale som dr. Sverre Kjelstadli kom i skade for å avsløre i sin doktoravhandling om den såkalte militære motstandsbevegelse i Norge etter kapitulasjonen. Han beretter om de to motstandsmenn Odd Hodne og Norvald Thorshaug, som falt i en trefning med en tysk avdeling, hvori det også deltok nordmenn, og han forteller om 16 NS-folk som ble dømt for å ha vært med på å skyte dem. Så hender imidlertid det fatale at de to navngitte ofre viser seg å leve i beste velgående den dag idag.

Skandalen er naturligvis fullkommen, selvom Aftenposten og Dagbladet i broderlig forening søker å dekke over den ved å hevde at det virkelig ble skutt to nordmenn i denne trefning og at det bare er navnene som er galt oppgitt i dommen.

Enhver som i motsetning til professor Skodvin har litt anstendighet i behold, er naturligvis straks klar over

Halskaren fra Lofoten som ble professor i USA

Noen minneord om Forbundets beste talsmann i USA, professor dr. phil.

Lyder L. Unstad

Som vi meddelte i forrige nummer, er professor Lyder Unstad avgått ved døden av hjertelammelse, 65 år gammel. Bortsett fra det sorgens budskap dette er for Unstads mange venner, så er det også et hardt slag for det arbeid Forbundet har gått inn for. Som vi før har berettet om, hadde nemlig professor Unstad satt seg som oppgave å bringe for dagen sannheten om Norge og verdenskrigen. Han fant det stridende mot all sunn fornuft dette at de fremste patrioter i Norge plutselig skulde bli landsforrædere, og så tok han opp et ærlig og objektivt arbeid på vitenskapelig grunnlag for å bringe sannheten for dagen. Stadig skrev han i de norsk-amerikanske aviser om det urettferdige og meningsløse etterkrigsoppgjør i Norge, og kort før sin død hadde han fullført en lengere avhandling om «Vidkun Quisling — den norske gæte», hvor han ydet full rettferd mot den avlivede norske statsmann og folkefører. Avhandlingen ble trykt i kvartalsbulletinen fra Susquehanna University, Pennsylvania, som han var knyttet til som avdelingssjef.

Ellers var Lyder L. Unstads liv litt av et eventyr. Nordlandsgutten hadde strevet seg fram fra kokkgutt og halskar på nordlandsbåt til professor og dr. phil. i USA, skriver hans bror om ham i Lofotposten.

I 1914 reiste han som 20-åring til USA. Utdannelsen hjemmefra var et kurs ved Vågan folkehøgskole i Kabel-

at disse undskyldninger ikke har noe med sakens realiteter å gjøre. Det som er skandalen er at en norsk lagmannsrett dømmer 16 personer uten engang å gjøre seg det besvær med rettergangen at en bringer de konkrete hendelser på det rene. Slike bagateller befattet ikke en norsk landssvikdomstol seg med! Det var ikke så nøye hva en dømte folk for bare det ble en dom.

De som fremdeles stiller seg som garantister for den rettsskandale som heter etterkrigsoppgjøret, dette lave og simple oppgjør med politiske motstandere bak en maske av hykleri og Castrotalemåter, må vel iallfall i all stillhet på sitt lønnkammer rødme aldri så lite —

Hvorfor er det ikke fred i verden?

En kan ha rett til å spørre om det, men hva er svaret?

I 1945 het det, at nå skulde det bli evig fred i verden. Tyskland var knekket, NS-folk i Norge puttet i konsentrasjonsleirer, derved var alle urostiftere eliminert. En fråstet i store ord om frihet og fred, om vennskap mellom alle nasjoner, selvfølgelig også med «våre venner russerne». Ja kanskje først og fremst med dem. En tok hele herligheten på forskudd jublet og festet og forbrødret seg. Tusenårsriket tok sin begynnelse.

Hvordan ser det så ut 14 år etter krigens slutt? Er det fred, eller har jubelen forstummet? Hvor er det blitt av løfter, forsikringer

våg. På dette grunnlaget greide han opptagelsesprøven ved Concordia College. Dette var et mesterstykke, da han jo var nykommer og kunne lite engelsk. Men ukuelig energi, pågangsmot, og hard vilje om å komme seg frem, bar ham gjennom motgang og fattigdom — slik at skolens myndigheter snart la merke til ham.

Skolens rektor var dengang, den senere Norsk-Lutherske kirkes primas i USA, dr. Asgård. Snakk om økonomi! Tidlig om morgenen var han på byen og solgte aviser, etterpå serverte han i spisesalen på skolen, vasket så trapper og ganger, for så igjen å delta i skolens undervisning: Inntektene av dette sammen med betydelig stipend fra skolen rakk så vidt til at han kunne holde ved studeringen.

Årene gikk. Etter eksamen ved Concordia, bar det inn på University of Minnesota, der han ble ferdig 1925. Nå bar det til Norge der han studerte ett år ved Universitetet i Oslo. Så tilbake til USA for jobb. Gjennom årene hadde han plass ved flere collegier og universiteter. De siste årene ved Susquehanna Universitet i staten Pennsylvania, der han var avdelingssjef. Men den akademiske utdanning som han hadde fått ved Universitetet var ikke nok. Han begynte (snart på et arbeid med tanke på den filosofiske doktorgrad. Dette arbeidet ble han ferdig med i 1935, da han forsvarte sin doktor-avhandling — et historisk-økonomisk arbeid, og ble kreert til dr. phil. Nu hadde kokkgutten og halskaren fra Lofoten nådd toppen av akademisk utdanning.

iallfall innimellom grøssingen over den gamle franske Dreyfusaffæren?

og framtidshåp fra den tiden.

Aldri har vel verden opplevet slik ufred som nå med uro, hat, løgn og bedrag. Så vidt jeg husker har det bare vært en ganske kort periode i disse årene hvor det ikke var direkte krigshandlinger. Ellers preges tiden av krig, oppstand, revolusjon og blodsutgydelse. Den ene maktblokk reiser seg etter den andre, og i deres kjølvann følger mord, brann, ødeleggelse og elendighet, mens flyktningestrømmen bølger snart hit, snart dit. Og krigstrusselen ligger som en mare over det hele. Krig er den slettest tenkelige løsning på politiske stridsspørsmål.

Forfatteren Remarque skrev umiddelbart før siste verdenskrig følgende i sin bok «Triumfbuen»:

«Den sjofleste partisvindler skjer i rettferdighetens navn. Politiske gangstere opptrer som frelsere. Og friheten er det store slagord for ethvert nedrig maktbegjær. Falske vekslers alt sammen. Andelig falskmynteri. Løgnene som høyeste form for propaganda».

Er ikke dette ord som har gyldighet den dag i dag? Kan det bli fred i en verden som domineres av denslags?

Og hvordan er det her i landet? At rettssikkerheten er blitt uhyggelig frynset i kantene er så alment kjent at jeg nevner det ikke engang. Økonomien er helt på knærne, så ille at en må sende x-generalsekretær Lie til utlandet på tiggerferd for å skaffe litt av den foraktede kapitalen. Utenrikspolitikken er ført på en vanvittig måte at vi gjennom vårt medlemskap i NATO har sikret oss å komme med i en eventuell krig fra første stund. Når så Russland ikke tør vente lenger, blir vi okkupert, så snart krigen bryter ut, Norge har stelt seg så tåpelig, at det kan nok tenkes at Quislings bange anelser går i oppfyllelse.

Det het før i tiden, at England var beredt til å kjempe til siste franskmann. Nå kan det kanskje bli slik, at Amerika kjemper til siste europeer, nordmennene innbefattet.

Det kjente ord av Axel Oxenstjerna til sin sønn: Du aner ikke min sønn med hvilken dumhet verden regjeres, kan passende benyttes på tiden idag.

Hvor er det blitt av den verdensfreden som i 1945 ble forkyndt med brask og bram?

Olga Bjoner.

BAK KULISSENE:

General Gamelin har ordet

General Gamelin — dikter og fjuvør, men ingen stor hærfører

Besatt av maktlyst

8. mars 1936. Tolv gatestrekninger danner den store stjerne i hvis midte Triumfbuen hever seg, steinminnesmerket over Napoleons felttog, i hvilke han vilde tvinge Europa under sin vilje. En av disse gater er den avenue som bærer den store franske dikter Victor Hugos navn. Her bor ministerpresident Albert Sarraut, og her i sin bolig venter han, tiltross for at det allerede er blitt sent på kvelden, på de tre ministre for det nasjonale forsvar og på generalstabschefen, for å snakke med dem om krigen mot Tyskland, som han er fast bestemt på.

Albert Sarraut er en mann på 64 år, elegant, velpleiet og anstrenger seg alltid for å være noe tilbakeholden. Men stadig kommer det likevel til ville utbrudd hos ham, noe som forråder hans sydfranske natur. Den lidenskap som driver denne besatte mann like voldsomt som en motor på mere enn tusen hestekrefter driver storflyet, det er maktbegjæret. Han og hans bror gjelder for å være Syd-Frankrikes ukronete konger. Med avisen «Dépêche de Toulouse» millionopplag — den avis som de begge eier — behersker de den offentlige mening i det franske syden. Flere ganger har man tilbudt den eldre bror Maurice høye stillinger i staten, selv presidentembetet, men alltid har denne rolige mann avslått. For ham er det tilstrekkelig gjennom ledelser av storavisen, som med sine mange tusen utgaver er Frankrikes største provinsavis, å

ha makten over folkemeningen. I denne avis begynte også Albert Sarraut, som opprinnelig var advokat, som journalist. Så ble han valgt til deputert, ble tre ganger understatssekretær, åtte ganger minister, to ganger generalguvernør av Indokina, han ledet den franske delegasjon på flåtekonferansen i Washington, han var ambassadør i Ankara, kort sagt han hadde tilbragt hele sitt liv i maktstillinger, han hadde alltid «åndet herreluft». Da Frankrikes asiatiske besittelser, fremfor alt Indokina, under innflytelse av verdenskrigen begynte å sette seg opp mot moderlandet, slik at det i 1916 vegret seg for å sende sine sønner som kanonføde til Frankrike, ble spørsmålet om en skulde sende tropper til denne fjerne skueplass for å opprettholde roen, drøftet med marskalk Joffre. Og denne svare: «Ja, send enten et armékorps, eller Albert Sarraut!» Regjeringen sendte Albert Sarraut til Indo-Kina, og han gjennomførte at mere enn hundre tusen anamiter reiste til Frankrike for å krige. Som stolte minner om denne guvernørtid i Indokina finnes det mange østasiatiske kunstverk i Sarrauts bolig, hvor han nå går opp og ned og venter. Men guvernørtiden er også forbundet med et mindre hyggelig minne.

Da Albert Sarraut kom til Indokina som generalguvernør, steg der frem for ham en ny og fantastisk verden. Templene som duftet av røkelse, de gyldne gudebilder, synet av Asias dampende

skoger, gjorde et dypt inntrykk på den lettbevegelige sydfranskmann. Da han en natt trådte inn på en urgammel tempelplass var templets galerier og gesimser opplyst av tusener av fakler og i deres skinn danset til hans ære kambodsjanske piker. Sarte skikkelser i århundregamle drakter, med ansiktene sminket sølvhvite og med de svarte øyenbryn hvelvet som månesigder, beveget seg i behersket ekstase til en fremmedartet musikk av xylofoner og fløyter. De duftende fakler lystet flakkende over de vekslende skygger som fullmånen kastet på den grå stengrunn, og den dans som engang ble danset til ære for de konger som nedstammet fra gudene, tok nå den franske generalguvernør Albert Sarraut imot. Han var nå den faktiske hersker over denne fremmedartede verden, han residerte i palasset i Hanoi og han var også øverstkommanderende for tropene. Koloniselkapene, som tjente enormt her, skyndte seg med å motta den nye mann på en passende måte. Han ble feiret overalt og en ung frue til en kolonialembetsmann lå under for den glans som omgav generalguvernøren. Hun forlot sin mann og ble Albert Sarrautes elskerinne. Men da hans tid som guvernør var utløpet og han igjen dro tilbake til Paris, gikk han ut fra som en selvfølge at hans eventyr med den unge frue også var forbi. For ham hørte hun til kaputtet Indokina, og det var nå avsluttet.

Men elskerinnen lot seg ikke avspise på denne måte. Hun vilde ikke forlate ham, hun vilde med til Frankrike, til Paris. Den mektige mann vek tilbake for denne uønskede komplikasjon, men for å unngå enhver scene, enhver skandale, gav han tilsynelatende etter og ba bare om at de ikke skulde reise på samme skip. Hun skulde komme etter på et annet skip slik at formene ble bevart. — Lykkelig innvilget hun, lykkelig reiste hun etter den elskede mann, men da hun kom til Marseille og vilde gå i land, strålende av lykke over snart å skulle gjense sin elskede, ble hun

Forts. s. 7.

Sovjets hemmelige spionasje-nett

Ledende personer «kartlegges» for hemmelig sentralarkiv i Moskva

Spionasje statene imellom bygger på gammel internasjonal sedvane, og intet land mener å kunne undvære den. Sovjetspionasjen skiller seg imidlertid både i oppbygging og metoder, som i omfang fra alle tilsvarende innretninger i den øvrige verden. Som funksjonærer i denne spionasjevirksomhet anvender Moskva først og fremst utenlandske kommunister, slår Adalbert V. Musil, München fast i en avslørende artikkel i «Europaruf». Artikkelen er forøvrigt et godt supplement til de avsløringer vi har bragt i artikler av Olga von Barényi, og vi gjengir den derfor nedenfor:

Et av de farligste midler i Sovjetsamveldets hånd er det hemmelige internasjonale personarkiv. De utenlandske kommunistpartiene har som en av sine viktigste oppgaver gjennom et informasjonsapparat som omfatter hele landet, å innføre i kartoteket alle personer som innehar nøkkelstillinger eller kan tenkes å få slike innen politikken, administrasjonen og militærvesenet, innen politiet eller næringslivet.

Uten hensyn til omkostningene samles og registreres til minste detalj alt om disse personers offentlige og private liv. Overalt, i hver by og på hvert større sted finnes slike hemmelige informasjonssteder. Når det gjelder personer som ansees for å være særlig innflytelsesrike eller som er kjent som farlige politiske motstandere, settes det igang vidtløftige etterforskninger, som ofte går tilbake helt til vedkommendes oppvekst. Ved hjelp av bestikkelser, trusler eller politisk hvervning, er det alltid mulig å få hjelp av folk i disse personers nærmeste omgivelser eller å plassere agenter i deres nærhet og derigjennom ha vedkommende under daglig observasjon. Pålitelige og særskilt utdannede kommunister i tilfelle hver smugles på en raffinerert måte inn som sjaffører og tjenestefolk i hjemmene eller som kontorassistenter og lignede på arbeidsplassen. Innsamlede opplysninger

kontrolleres til minste detalj. Hvor det er mulig samles en mappe med dokumenter og vitneutsagn, som i den utstrekning de er graverende for vedkommende samles opp til fremtidig bruk. En kopi av materialet forblir i hjemlandet, mens originalene går til sentralen i Moskva for der omhyggelig å samles i et stort sentralarkiv.

I årenes løp har det vært mulig for den sovjetiske informasjonstjeneste å få frem for hver enkelt av alle betydelige personer i de enkelte land et nøyaktig bilde av vedkommendes forhistorie, utdannelse og hittidige virksomhet, samt særskilt hans eller hennes karakter og, hvis det finnes slike, deres «hemmelige laster». En er på sovjetisk hold særskilt interessert i eventuell svakhet for alkohol, narkotika, spill eller vakre kvinner. Ofte blir det herunder

Forts. s. 6

Norge og krigføringsspørsmålet

Fortsettelsen av overrettssakfører Sverre Helliksens sensasjonelle innlegg under Kjelstadlis doktordisputas

I overrettssakfører Sverre Helliksens oppsiktsvekkende innlegg under Kjelstadlis doktordisputas, som vi omtalte i forrige nummer av Folk og Land, uttalte han videre:

De kretser som vet at Høyesterett har bygget på feilaktig ordlyd for kapitulasjonsavtalen av 10. juni 1940, har antydning, at avtalen er oppsagt, eller at det simpelthen foreligger avtalebrudd fra regjeringens side — akkurat som fra endel norske offiserer, som brøt sitt æresord og deltok frivillig ved britiske formasjoner.

Efter avtalens § 1 gjaldt våpennedleggelsen «så lenge den nåværende krig varer» og etter § 4 «ikke mer å kjempe i denne krig». Avtalen er da heller ikke oppsagt hverken av Norge eller Tyskland. Dens merkelige skjebne var forøvrig at den ble glemt av hele det folk som i 1940 fikk vite om den og at den betød krigsslutt, slik Aftenposten skrev den 14. juni 1940 og statsministeren bekreftet den 25. juni s. a. Om denne og andre «nasjonale» forglemmelser eller undlatelsers årsaker og disses vekselvirkninger trenger vi en folkepsykologisk doktoravhandling.

Man måtte også glemme at den britiske regjering ved ambassadør Collier og den norske konge — begge de kyndigste og mest autoritative kilder — høsten 1946 skrev tydelig og klart, at det bare hadde forekommet frivillig innsats fra norske borgere. Altså ikke offisiell norsk krigsdeltagelse.

I propagandaen under okkupasjonen og efter frigjøringen herhjemme er det ofte blitt sagt, at tyskerne erobret Norge ved hjelp av Nasjonal Samling, og det er vel også den tanke som har banet vei for den «særnorske oppfinnelse» som heter det solidariske erstatningsansvar for alle NS-medlemmer. Professor K o h t har i sin bok «Fra skanse til skanse» side 114, tydelig sagt:

«Til Amerika sa eg at det var ikkje sant det dei hadde fått høre om at det var svik innanfor landet, som hadde gjort det mogeleg for tyskarane å hæarta så stor ein part av det».

Efter 10. juni 1940 var Norge ikke lenger krigsdeltager, fordi det hadde forpliktet seg til ikke mer å delta i den pågående krig. Denne oppfat-

ning er tydelig kommet til uttrykk fra kompetent hold i utlandet. USA's standpunkt er bl. a. kommet frem i forbindelse med Marshallplanen. I et intervju i «Arbeiderbladet» for 6/4-48 med statsråd Hønsvald kan en lese følgende:

Spørsmål: «Blir det lån eller gave?»

Svar: «Landene er delt opp i grupper. Den første gruppen gjelder land som bare skal ha lån, den andre slike som skal ha lån og gaver, og den tredje skal bare ha gaver.

Vi hører til i første gruppe sammen med Sverige og Portugal, slike land som ikke har vært krigførende».

Den antagelse at Norge — uaktsom eller svikaktig — har brutt våpenstillstandsavtalen — må enhver patriot avvise. Enkelte statsråder kan ha glemt saken. Det viste seg under Skanckesaken at tre statsråder som i London hadde påtegnet at de hadde sett kapitulasjonsavtalen med tilhørende dokumenter, nu hadde glemt dette.

Ifølge grunnloven er det bare Kongen i statsråd som kan begynne og slutte en krig. Og Kong Haakons brev til ambassadør Collier viser oss heldigvis at han var seg avtalen bevisst og at han etter den ikke har vært med på noen statlig krig.

Medlem av Stortingets folkerettskommisjon, og fylkesmann etter frigjøringen h.r. advokat Harald Holthe skrev 6. august 1940 i «Dagsposten»:

«Norge kom i krig med Tyskland den 9. april i år. Krigen opphørte den 9. juni, da våpnene ble nedlagt. Om nordmenn i utlandet velger å gå i krig for Storbritannia er det en frivillig sak. Norge som stat bindes ikke. Hverken Kongen eller Regjeringen er berettiget til å la den norske stat være krigførende for Storbritannias sak... Vårt lands heder og verdighet i dag — da vårt land er okkupert — er ikke knyttet til kamp, men til fredelig arbeid. Vi plikter å undgå konflikter, men har rett til å hevde våre krav i henhold til folkenes rett».

Churhill, Molotov, Falkenhorst: Norge ikke krigførende

Israel hadde som kjent en våpenstillstandsavtale med Egypt, men tok under Zues-

Forts. side 7.

Hitlers siste ord:

Mussolini min beste venn - tapte krigen for meg

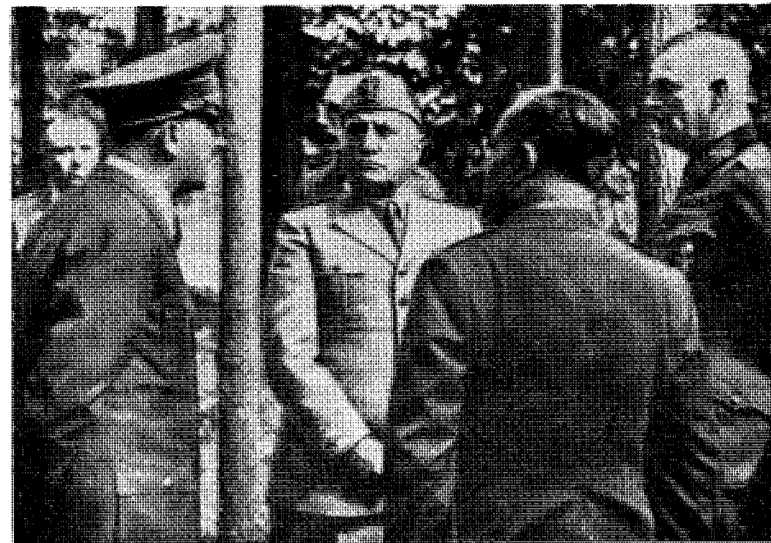
SUNDAY EXPRESS' utdrag fra Hitlers politiske testamente med hans private mening om Mussolini og italienerne som forbundsfeller i den annen verdenskrig, bærer overskriften: Hitlers urepelige og skjebnesvangre hengivenhet for Mussolini, «min eneste overmann», og er diktet i Berlin 17. februar 1945: Når jeg objektivt og bortsett fra følelser skal foreta en bedømmelse — må jeg erkjenne at mit urokkelige vennskap med Italia og Mussolini — nok kan ansees som en feil fra min side. Det er faktisk ingen tvil om at vår allianse med Italia har vært til større gagn for våre motstandere enn for oss, sa Hitler.

Eselsparket mot Frankrike

Italiensk intervensjon har bragt med seg fordeler som er beskjedne i sammenligning med de utallige vanskeligheter den har voldt. Den største tjeneste Italia kunne ha gjort oss — ville være å holde seg utenfor denne konflikt. Ingen ofre, ingen gaver ville for vårt vedkommende ha vært for store, hvis de hadde sikret oss at Italia avsto fra deltagelse. Hvis landet hadde fastholdt sin nøytrale rolle ville vi ha overveldet det med gunstbevisninger.

Som seierherre ville vi ha delt alle resultatene og hele æren med det. Vi ville med glede ha bidratt til å skape den historiske myte om det italienske folks overlegenhet som ekte sønner av oldtidens romere. Ja, hva som helst ville faktisk ha vært å foretrekke for det å ha dem som våbenbrødre på slagmarken.

Italias intervensjon i juni 1940 hadde som eneste hensikt å rette et eselspark til den franske militærmakt, som allerede holdt på å gå i oppløsning. Dette hadde bare

det resultat å fordunkle en seier som franskmennene var rede til å ta som gode sportsmenn. Frankrike erkjente at det var slått av Det tredje rikets armeer i en fair kamp, men var ikke villig til å akseptere et nederlag for AKSEMaktene.

Alliansen hindret en revolusjonær politikk i Nord-Afrika

Vår italienske allierte har satt oss i beknip overalt. Det var f. eks. denne allianse, som hindret oss i å følge en revolusjonær politikk i Nord-Afrika (Sunday Express: . . ., which prevented us from pursuing a revolutionary policy in North-Africa). Som tingene dengang sto gjorde Duce krav på disse områder. Hadde vi vært alene kunne vi ha friggitt de muhammedanske land, som Frankrike behersket, og det ville hatt enorme virkninger i Det nære Østen, som ble behersket av Storbritannia, og i Egypt.

Men med vår skjebne bundet til italienerne var det ikke mulig å følge denne politikk. Hele Islam gjæret ved nyheten om våre seire. Egypterne, irakerne, hele nærorienten, alle var de klar til å gjøre opprør. . . . Bare forsøk å tenke på alt det vi kunde

ha gjort for å hjelpe dem, ja, bare for å oppmuntre dem, hvilket ville både vært vår plikt og i vår interesse.

Men med italienerne ved vår side var vi lammet. Det skapte en følelse av ubehag blandt våre islamitiske venner, som uunnngåelig så oss som deres undertrykkeres frivillig eller u-frivillige medskyldige.

For italienerne er naturligvis mer hatet i disse deler av verden enn britene og franskmennene. Erindringen om de barbariske repressallier mot Senussi-stammen lever stadig.

Likeledes fremkaldte DUCES latterlige ønske om å bli sett på som «Islams sverd» også nu den samme diabolske latter som før krigen. Mussolini fikk ordnet det slik at denne tittel som passet til Muhammed og til en stor erobrere som Omar — ble gitt ham av noen få elendige råttasser, som han enten hadde bestukket eller terrorisert til å gjøre dette.

Vi hadde en strålende sjanse til å føre en storslått politikk overfor Islam. Men vi forspilte muligheten her som på så mange andre steder takket være vår lojalitet mot den italienske allianse.

Italienerne hindret oss i å spille ut våre beste kort på dette operasjonsteater — frigjørelse av dem som var under fransk styre, og reisning av opprørsfanen i de land som ble undertrykket av britene. En slik politikk ville ha vakt hele Islams begeistring. Det er karakteristisk for hele den muhammedanske verden fra Atlanterhavet til Stillehavet, at det som berører den ene også berører alle de andre på godt og ondt.

Fra et moralsk synspunkt var virkningene av vår politikk dobbelt katastrofale. Vi hadde på den ene side såret franskmennenes selvaktelse uten selv å få noen fordel av dette. Dette tvang os på den annen side til å oppretholde

(Forts s. 7).

Hitler i k retsen av tyske arbeidere

En masse-morder avsløres

(Forts. fra s. 1).

enn med denne film «Den stumme barrikade». Tsjekkerne trakk i SS- og SA-uniformer og spilte «de tyske mordere». Deres ofre var tyske barn, tyske kvinner og tyske menn, som i denne film ble utgitt for å være tsjekker. Det er vitner nokk om dette enestående bedrag, men den brave, pasifistiske og humanistiske verden tier om denne film, og de ansvarlige for den såkalte Prager-revolusjon skal nå ved fredskonferansen sitte som dommere over det tyske folk. Bare et lite eksempel på hva som er mulig i den tyske forbundsrepublikk. Hjelperegisøren for filmen «Den stumme barrikade», som plukket ut tyske barn og tyske kvinner til de forskjellige scener, hvorunder de som tsjekkiske barn og tsjekkiske kvinner ble torturert og endelig myrdet av «tyskerne», har i årevis levet i Bundesrepublikken som anerkjent politisk flyktning. Fullstendig ubesværet reiser denne kaldblodige morder rundt i sin luksusbil mens det stadig settes opp på programmet nye prosesser mot «bødlene fra de tyske konsentrasjonsleire».

Og noe helt uhørt. Foreningen av forfulgte fra nazitiden (VVN), Landesverband Bayern e. V. foranstaltet i forbindelse med den internasjonale dag for fascismens ofre et møte i Deutsche Museums kongressal i München. Herunder ble «Den stumme barrikade» forevist. Altså en film fremstillet av mordere ble forevist. Jeg siterer så ordrett fra det bayerske innenriksministeriums beretning:

«I tilknytning til denne film, erklarte en taler at filmen hadde symbolsk betydning for de tilstedeværende. Disse måtte for et gitt tilfelle trekke sin lære av filmen».

De stakkars ofre for fascismen, de herrer forfulgte, vil altså trekke en lære for et gitt tilfelle av en morderfilm. Hvilket «gitt tilfelle» siktes det forøvrig til? De herrer forfulgte er jo demokrater og Bundesrepublikken er en demokratisk stat. Hva så med dette «gitt tilfelle»? Hvorfor skal man lære av en morderfilm hvorledes man skal besette broer og hvorledes man stormer en kringkastingsbygning?

Det eneste rette svar på dette var det hverken en nyanzist eller nyfascist som ga, men det bayerske innenriksministerium. Jeg siterer videre ordrett:

«Derav sluttet man at det

offentlig ble oppfordret til med vold eller trusler å forandre den forfatningsmessige ordning i Forbundsrepublikken eller et av dens land. Iallfall er ved oppfordringen om å betrakte filmen som et symbol og å trekke lærdom av den for et gitt tilfelle, den voldelige forandring av den forfatningsmessige ordning i Forbundsrepublikken blitt forberedt «på annen måte». Dermed er innholdet av artikkel 143 GG blitt oppfylt».

Det bayerske innenriksministerium, som sikkerlig ingen kan påstå forfølger de forfulgte, eller er smittet av antisemitisme eller nyfascisme, har bedømt den tsjekkiske film «Den stumme barrikade» nøkternt og saklig og derfor kvalifisert den riktig. Fremvisningen av denne film ved herrene fra VVN har imidlertid også en menneskelig side. Mens journalister i Sveits, i England, og i Amerika i sine artikler kalte og kaller den såkalte Prager-revolusjon for «bestialske grusomheter mot vergeløse tyske kvinner, barn og sårede soldater», lar de herrer forfulgte seg forevise denne film om disse grusomheter som eksempel for «et gitt tilfelle». Nåvel, i Prag ble tyskere slaktet av tsjekkerne, men hvem skal slakte hvem i Bundesrepublikken? For det såkalte «gitt tilfelle» kan vel bare dreie seg om en borgerkrig.

De herrer forfulgte vendte tilbake fra fengsler, fra konsentrasjonsleire og fra emigrasjon, og alle anstendige mennesker gleder seg over at de kom fra det med livet. Men de hundre tusen tyskere fra Prag vil aldri mere komme tilbake. Hvert anstendig menneske må ha medlidenhet med de døde fra Prag. Intet anstendig menneske kan godta denne morderfilm. Må man ikke ha medlidenhet med de korsfestede tyske spebarn? Kan man påstå at disse små uskyldige barn fortjente en kvalfull martyrdød?

Ingen av dem som opplevet og overlevet «Prager-revolusjonen», det være seg en tsjekker, en tysker eller en jøde, har svoret hevn over de umenneskelige tsjekkere i Prag. Vi krever bare rettferd, og det har vi rett til. Rettferd først og fremst for de døde fra Prag. Hetseren i Prager-kringkasteren, som uavbrutt krevet nye mord på tyskere under «revolusjonen»,

Tannlege
MARTIN KJELDAAS
Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

utgir seg også for å være en forfulgt fra naziregimet, til tross for at han ikke en eneste time er blitt urettferdig av de tyske protektoratsmyndigheter. Hvis denne masse-morder hadde noen samvittighet, kunde man si at han har over 100 000 menneskeliv på samvittigheten. Først og fremst tyskere, men også rakryggede, anstendige tsjekkere og jøder. Under maske av å være en forfulgt, hetser denne mann i Amerika til denne dag mot Tyskland i sine artikler og foredrag. Det er helt iorden at de som begikk ugjerninger i tyske konsentrasjonsleire blir straffet. Det er imidlertid besynderlig at det ennå ikke er reist noen anklage mot masse-morderen fra Prager-kringkasteren. De døde fra Prag kan ikke snakke lenger, de kan ikke si hva den mann heter som har skylden for deres død. Verden bør imidlertid få vite hans navn. Den herr forfulgte, fra hvem også ideen til filmen «Den stumme barrikade» stammet, herren som VVN synes så godt om, heter doktor Frantisek Svarencberg.

Det er gått 14 år siden massakren i Prag, i fjorten år har de døde fra Prag ventet på rettferd. I fjorten år har masse-morderen doktor Frantisek Svarencberg spilt den forfulgte. Hvor lenge skal han få fortsette med det?

Olga v. Barényi.

Sovjets spionasje-nett

(Forts. fra s. 4).

fotografier av situasjoner som ser graverende ut. I denne forbindelse kan minnes om de avsløringene som skjedde i saken Rosmarie Nitribitt i Frankfurt am Main og Rosa Trellinger i München, hvor jeg har kunnet slå fast at disse «damer» særlig forsøkte å få visse personer i det offentlige liv i sine garn. I München vil det om kort tid bli rullet opp en ny sedelighetsskandale i forbindelse med mindrefearige piker som er blitt preparert med narkotika. Disse fakta nevner jeg i korthet, fordi det nettopp bak disse sedelighetsaffærer skjuler seg «usynlige» regissører som senere ved hjelp av utpresning tvinger sine ofre til å utføre spiontjeneste.

Metodene i dette spionasjesystem går tilbake til Felix Dserschinsky og Jagoda. Hvor farlig denne spionasje bygget på utpresning og forræderi er for den vestlige

Suezkanalen

(Forts. fra s. 1).

andre midler» hvis et meglingsforsøk som FN foretar i Kairo ikke fører frem. Den norske båt, som sikkert også er chartret av en israelsk stråmann, vil vel dra ut på sin tur om kort tid. I mellomtiden kan det ha sin interesse å gjøre seg kjent med det egyptiske syn på spørsmålet, slik som professor dr. Omar Amin von Leers legger det frem for våre lesere nedenfor:

Alle aviser i Kairo er fulle av beretninger om at Israel gjør alle anstrengelser for å utnytte beslagleggelsen av lasten på damperen «Inge Toft» til et overfall på Den forente arabiske republikk. Det heter at Israel som et første skritt vil bringe saken inn for FN's sikkerhetsråd, mens generalsekretæren Dag Hammarskjöld i New York erklarte at den over hodet ikke falt inn under sikkerhetsrådets saksområde.

«Inge Toft» ligger fremdeles i Port Said, og blir holdt tilbake der til den israelske last er bragt fra borde. Arrestasjonen av skipet forårsaker eierne et daglig tap på 10,000 egyptiske pund. Imidlertid har de amerikanske chartreere av skibet og bak dem står det israelske dampskibsselskap ZIM, betalt de fulle chartergebyrer til de danske eiere, noe som tydelig viser at Israel bare ønsker å få istand et intermesso og at det benytter det danske skib til dette.

Avisen «Al Ahram» i Kairo slår Den forente arabiske republikks synspunkter fast slik:

1. Krigstilstanden mellom Den forente arabiske republikk og Israel består fortsatt. Dette gir Den forente arabiske republikk rett til å nekte gjennomfart i Suezkanalen av et skib under israelsk flagg eller et skib som er chartret av Israel uten hensyn til det flagg skibet fører. Folkeretten slår uimotsigelig fast at et nøytralt flagg ikke dekker fienden.

2. Da spørsmålet om gjennomfart i Suez-kanalen ble debattert i sikkerhetsrådet i 1951 og så påny i 1954, var det klart at våpenstillstanden i henhold til sin ordlyd bare avbrøt kamphandlingen, men ikke hadde avsluttet krigen. Dessuten viste Isra-

verden er en dessverre altfor ofte ikke klar over. Antall personer som er presset inn i den sovjetiske spionasjetjeneste er avskrekkende stort. I arkivene i Moskva hviler det hemmeligheter om mange personer i det offentlige liv, som i det skjulte virker for Sovjetsamveldet, samtidig som deres samfunnsstilling, oppdragelse og avstamning taler for at de skulde være motstandere av bolsjevismen.

els forbryterske angrep på Egypt i oktober 1956, at det fortsatt bestod krigstilstand.

3. Etter bestemmelsene i Konstantinopelavtalen i 1888 har Egypt full rett til å treffe alle foranstaltninger for å vareta sin sikkerhet.

4. I overensstemmelse med den kjente deklarasjon om skibsfarten i Suez-kanalen av mars 1957, kan ikke Den forente arabiske republikk utsette denne viktige vannvei for mulige sabotasje-handlinger fra israelske skib som passerer. Det dreier seg om et slikt tilfelle med «Inge Toft», idet skibet er chartret av et amerikansk selskap hvis største aksjonær er det israelske firma ZIM.

5. Bortsett herfra er lasten på «Inge Toft» røvet gods. Det dreier seg om pottaske fra Det døde hav, og andre produkter fra områder i Palestina som Israel under tilsidesettelse av FN's vedtak gjennom en voldsdåd har tatt fra det arabiske folk i Palestina.

Den forente arabiske republikk kan ikke tillate at slikt røvergods blir transportert gjennom dens statsområde. Den vil tvertimot bringe spørsmålet for en priserett, la røvergods erklære for god prise og stille det til forføyning for de arabiske flyktninger fra Palestina, ofrene for Israels forbryterske politikk.

Folkerettslig setti kan Israel intet innvende og intet gjøre mot dette berettigede standpunkt. De små sjøfarende nasjoner, som for eksempel Norge, burde imidlertid i egen interesse la være å stille sine skib til disposisjon for Israel, fordi det stadig består den fare at Israel benytter dem til å få istand internasjonale intermessoer og på den måte fremmer sine krigsanstrengelser.

Daglig friske blomster

KRANSER til alle priser
SYNNØVELIE
Blomsterforretning
Frognerveien 30, Oslo
Tlf. 44 22 30

Arkitekt

HUSTAD

BÆRUMSV. 5, Ø. ULLERN
Telefon 55 61 29 — Oslo

Abonner på «Folk og Land»

Norge og krigføringsspørsmålet

(Forts. fra s. 5).

kanalaffæren ikke destomindre landområder fra Egypt. Israel måtte gi disse tilbake, idet F.N. grep inn og erklærte at en slik avtale besto inntil begge parter enedes om dens opphør og før det skjedde kunne ingen av dem få krigførende rettigheter.

Som nordmenn må vi være glad over at noe slikt ikke kan sies om Norge. Det vi hittil har sagt er heller ikke i strid med for eksempel titelen på Churchills bok: «England alene», eller med Labour's utenriksminister Bevins utsagn ifølge VG 5/2 1946:

«Man bør huske på at Hellas var det eneste land utenfor det britiske imperium som kjempet på vår side fra 1940 til 41».

Molotov benektet ifølge Dagbladet 20/5-46 at Norge hadde vært krigsdeltager. General von Falkenhorst uttalte seg iflg. Arbeiderbladet 31/7-47 på samme måte. Det står i «Nouveau Petite Larousse Illustré» for 1946, side VII:

«Den 10. juni befinner Kong Haakon og hans regjering seg som landflyktige i England etter først å ha gitt ordre til de norske tropper om fiendtlighetens opphør» —

og side IX:

«Storbritannia alene mot aksen».

Det stemmer også med avtalene av 16. mai 1944, m. fl. slik vi nu kjenner dem om okkupasjon etter de alliertes ventede besettelse og med amerikansk-britisk nektelse (meddelt i regjeringskonferanse 27/6 1944) av norsk overkommandos påtenkte stilling ved besettelsen av Norge (Trygve Lie: «Hjemover», s. 29).

Besettelsen og tysk kapitulasjon skjedde da også som de alliertes affære. Doktorandens påvisning side 36 av Churchills brev til Stalin 20/7-41 er også karakteristisk. Churchill skrev: «Det fantes forøvrig ingen norsk divisjon i Storbritannia».

*

Det er derfor feil når det i avhandlingen står på side 330, at den norske militære motstanden (under okkupasjonen) «bidrog til at Norge fikk alliert status» og «ble anerkjent som en av de allierte krigførende makter» og «slapp å bli stillet under en alliert militær forvaltning».

Norge var ikke krigsdeltaker og rettsoppgjøret er ulovlig. Milorg kan overhode ikke regnes som militær. De manglet de kjennemerker som Haagerkonv. oppstiller

herfor, og de bar ikke sine våpen åpent. Derfor ble bød-delen Oscar Hans i 1947 fri-funnet av Høyesterett. Men vi har også andre meget viktige dommer som viser at Milorg ikke var folkerettsbeskyttet, ikke beskyttet av norsk lov. Disse bør Kjelstadli behandle i bind 2, og i dette se å komme ned på jorden.

Milorg burde begrepsmessig vært avgrenset overfor statlig krigshandling som den står i motsetning til og frivillig innsats som den står analogt til. Doktorandens grundige arbeid viser at initiativ og ledelse stadig manifesterte seg som britisk undergrunnstiltak — også i Norge.

Men: Dommer og kontrakter er også viktige historiske kilder og burde vært nyttet mere, var Sverre Helliksens avsluttende bemerkning i hans saklige og uimot-sagte korrigerende av den nu-værende «historieskrivning» ved Oslo Universitet.

*

Doktoranden — Sverre Kjelstadli, tilsynelatende en rund og koselig type — takket Helliksen for hans innlegg. Da han ikke var jurist — avsto han fra imøtegåelse av Helliksens opposisjon. Dr. Kjelstadli håpet det ville komme en juridisk doktorav-handling om disse ting.

Skodvin blåser i lov og rett

Annenopponent, professor dr. Magne Skodvin, synes å være kommet i et visst uvitenskapelig og hjemmefrontbetonet sinnsopprør ved Helliksens bemerkninger. Herr Skodvin har selv syslet med en liten illegal avis under okkupasjonen, hvilket des-

Hitlers siste ord

(Forts. fra s. 5).

franskmennenes styre over deres imperium av frykt for at smitten ellers skulde bre seg til italiensk Nord-Afrika, slik at dette siste også ville kreve selvstendighet. Og ettersom alle disse territorier nu er besatt av anglo-amerikanerne er det mer enn berettiget, når jeg innvender at

at denne vår politikk var en katastrofe.

Denne forgjeves politikk har ytterligere tillatt de hykelske briter å opptre i rol-

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke — Voldsminde

verre i adskillig utstrekning inntil nu har forhindret ham i å heve seg opp til de lange og uanstrengte utsyn som man må forlange av en virkelig historiker. Skodvin fremkom blandt annet med følgende eiendommelige og selvavslørende tirade:

Juridisk tenkning opererer med gamle kategorier og termini, også folkerettslige, som vi ikke kan ta hensyn til.

Vi spør ikke etter jus og papirer.

Vi omhandler det levende liv.

Dette ville ikke Adolf Hitler våget å si. Magne Skodvin avslører seg her som et demonisk maktmenneske — til liten glede for sine «demokratiske» oppdragsgivere.

Hvis ovenstående skal være representativt for hva norske historieforskere mener om disse ting, da synes vår historieskrivning sannelig å være adskillig kompromittert. Men avklaring vil vel inntre. Den Gud gir embede gir han jo etter sigende også forstand. Selv om det tar sin tid å utvikle den.

A. L.

len — ja, hva synes De — i rollen som Syrias, Cyrenai-cas og Tripolis befriere.

Italias inntreden skaffet fienden hans første seire

Fra et rent militært synspunkt stiller sakene seg ikke stort bedre. Italias inntreden i krigen ga omgående våre fiender deres første seire — en kjensgjerning der gjorde det mulig for Churchill å puste nytt mot i sine landsmenn og inngyde nytt håp i alle engelskvennlige over hele jordkloden. Selv mens de var ute av stand til å holde fronten i Etiopia og Cyrenaica — hadde italienerne den frekkhet — uten å søke vårt råd og uten på forhånd å advare oss om deres hensikter — å kaste seg ut i et formålsløst felttog mot Hellas. De førsmedelige nederlag de led fikk flere av Balkanlandene til å se på oss med forakt. Her og kun her finnes årsaken til Jugoslavias steilere holdning, og dets frontforandring våren 1941.

Dette tvang oss stikk mot alle våre planer til å intervenere på Balkan, og det førte igjen til en katastrofal utsettelse av angrepet på Russland. Vi var tvunget til å bruke noen av våre beste divisjoner på Balkan.

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

ET GUNSTIG TILBUD

Folk og Land vil gjerne ha nye abonnenter

og vi har derfor bestemt oss for å gjøre vår del om noen av våre nåværende abonnenter vil hjelpe oss.

Alle de av våre abonnenter som har betalt sine bladpen-ger for 2. halvår 1959 vil derfor få adgang til å tegne en ny abonnent fra nå av og året ut for kr. 7,00.

Det burde ikke være umulig for noen av våre abon-

nenter å kunne skaffe en ny abonnent på slike gunstige betingelser. Selv håper vi naturligvis på at de abonnenter som tegnes på denne måte vil fortsette på vanlige betingelser fra nyttår av.

Fyll ut nedenstående ku-pong og send oss den. Blad-pengene kr. 7,00 sendes oss samtidig over postgiro 16450 eller på annen måte.

Spesialtilbud

FOLK OG LAND

for halv pris

året ut

Send Folk og Land året 1959 ut til

(tydelig navn)

(postadresse)

Nåværende abonnents navn og adresse:

Kr. 7,00 er samtidig oversendt Dem.

Bak kulissene:

(Forts. fra s. 4).

stoppet av en politimann. Det franske politi hadde nektet henne innreisestilletelse, og alt hun anstrengte seg, så fikk hun ikke hjelp fra noe offentlig kontor, for Albert Sarrauts innflytelse nådde langt. — — —

Men om han hadde forregnet seg med hensyn til den lidenskap han hadde vakt hos henne, så hadde han også tatt feil i forståelsen av hvilken vill stedsighet denne kjærlighetsskuffede kvinne var i besittelse av. For da Albert Sarraut selv skrev til henne og sa at han dessverre ikke kunne gjøre noe med den forordning som forbød hennes innreise, var hun straks klar over at det for en mann i hans stilling ville være en barnelek å ordne en slik sak, hvis han virkelig hadde villet. Hun forsvant fra Marseille, og tjenestemennene meldte straks av til Paris om hennes avreise. Sarraut åndet opp, men fortidlig. Damen kom over en liten, ikke særlig godt bevoktet grenseovergang fra Italia til Frankrike. Hun reiste til Paris og vilde oppsøke Albert Sarraut. Da han nektet seg hjemme for henne, møtte hun opp i hans ministerium. Det truet med en farlig skandale for den mektige mann fra den forlatte elskedes side. Fremdeles dreiet det seg for henne bare om ham selv, fremdeles ville hun ikke annet enn å vinne ham igjen — men tenk om hans politiske motstandere tok seg av henne og utnyttet henne til å gjøre ham umulig?! Albert Sar-

raut sa til seg selv at det var på høy tid å handle, og så kom det en dag da der unge frue ikke lenger viste seg i ministeriet, og heller ikke i privatboligen i Avenue Victor-Hugo 15. Til gjengjeld hadde et privat sinnsykeasyl åpnet sine dører for en ung frue, som gjorde fortvilet motstand. Hun ble ikke sloppet ut mere fra den lukkede selle. Albert Sarrauts innflytelse var meget stor.

Han kunde ikke finne seg i noen hindring på sin vei - veier mot makten. Nu, den 8. mars 1936 er det øyeblikk kommet da han har nådd sitt livs høydepunkt. Nå skal han lede Frankrike i den kamp som skal kaste Tyskland til jorden. «I Ruhrkrigen har vi søkt å fullende det som Versailles-traktaten lot være ufullendt», ropte han engang ut. Ruhrkrigen dengang gikk overstyr, men nå må et ultimatum til Tyskland om straks å trekke troppene ut av Rhinland føre til den endelige seir. Den franske hær, mener ministerpresident Albert Sarraut, er berett. Skade kanskje at general Weygand måtte skiftes ut ifjor fordi han hadde nådd aldersgrensen — men som hele det franske folk, ser også ministerpresident Albert Sarraut full av tiltro på hans etterfølger, på general Gamelin, som nå må tre inn i værelset hvert øyeblikk.

(Neste gang: Den store avgjørelse).

Averter i Folk og Land!

Sovjet og tysk gjenforening

(Forts. fra s. 1).

en note til de tre vestmakter, hvori det ble krevet at det skulde sammenkalles en konferanse til å utarbeide en fredsavtale med Tyskland. I denne note het det blandt annet (sitert etter Hamburg-ertidsskriftet «Nationalpolitisches Forum»):

«Det er klart at en slik fredsavtale må utarbeides med direkte deltagelse fra tysk side av representanter for en samtysk regjering. Herav følger at Sovjet, USA, Storbritannia og Frankrike, som utøver kontrollfunksjonene i Tyskland, også må undersøke mulighetene for snarest mulig å danke en samtysk regjering, skikket til å gi uttrykk for det tyske folks vilje, og å fremme en slik foranstaltning».

I det memorandum som fulgte noten og som inneholdt utkastet til en fredsavtale med Tyskland, het det under rubrikken «Politiske ledemotiver»:

«1. Tyskland gjenopprettes som samlet stat. Dermed gjøres det slutt på Tysklands deling og det forente Tyskland får muligheter til å utvikle seg som en uavhengig, demokratisk, fredselskende stat.

2. Samtlige okkupasjonsmaktens stridskrefter må senest ett år etter fredsavtalens ikrafttreden trekkes ut av Tyskland. Samtidig skal alle militærbaser på Tysklands territorium fjernes.

3. Tyskland forplikter seg til ikke å inngå noen koalisjon eller militærallianse som er rettet mot noen stat hvis stridskrefter deltok i krigen mot Tyskland».

I de «militære ledemotiver» i samme memorandum foreslår Sovjetsamveldet videre at Tyskland bør få adgang til å ha «egne nasjonale stridskrefter, nødvendige til landets forsvar».

Det er pussig idag å merke seg at i 1952 — året før Stalins død — så Sovjet Tysklands gjenforening som en forutsetning for fredsavtale med Tyskland, og at det klart erkjente de fire okkupasjonsmaktens plikt til å gjennomføre en slik gjenforening. En må si at det er temmelig forbausende at vestmaktene ikke grep denne anledning med begge hender. Forklaringen kan bare være at de ikke ønsket noen slik gjenforening, og at de foretrakk å spille videre med verdens skjebne.

Som grunn ble det dengang

anført at det ikke stod noe i noten om «fri tyske valg», men også dette er bare en sannhet med modifikasjoner. En må vel kunne gå ut fra at lydregjeringen i Øst-Tyskland ikke gav uttrykk for noe annet enn det Sovjet vilde akseptere, og den øst-tyske regjeringssjef sa i en tale i det østtyske folkekammer i forbindelse med denne sak:

«Fritt valg til en forfatningsgivende tysk nasjonal-forsamling er den korteste vei til gjenopprettelsen av den tyske enhet. Utkast til valglov for gjennomføringen av alltyske demokratiske valg foreligger allerede, og på mange avgjørende punkter stemmer de overens. Det eksisterer altså en faktisk mulighet for å gjenopprette Tysklands enhet, å holde fri demokratiske valg i hele Tyskland, og å danne en samtysk regjering som kan delta i utarbeidelsen og undertegnelsen av en fredsavtale».

Det var også et faktum at det i Vest- og Øst-Tyskland var oppnådd noe nær enighet om en valglov etter Weimarrepublikkens mønster.

I en interessant artikkel i det svenske ukeblad «Fria Ord» om Konrad Adenauer pekes det på at Adenauer, enten han nå opptrådte av kortsynt tåpelighet eller som et redskap for andre krefter, allerede få dager etterpå gikk til angrep på det russiske forslag. I en stor tale kalte han det for «en papirlapp» og avviste helt tanken om å opprette en nasjonal tysk armé. Grunnen til dette var, sa han, at den vest-tyske opprustning bare var besluttet innen rammen av en «vestlig integrering» og derfor ikke kunne gjøres til gjenstand for forhandlinger. For sikkerhets skyld reiste han samtidig på dette velvalgte psykologiske tidspunkt krav om tilbakelevering av de tyske områder øst for Oder-Neisse. Han sluttet sin tale med følgende typiske ord:

«Sovjetsamveldets siste note er et nytt bevis på at om vi fortsetter på den vei vi nå har slått inn på (d.v.s. opprustning og NATO-allianse), så er det tidspunkt ikke fjernt, da Sovjetsamveldet kommer til å erklære seg rede til en fornuftig diskusjon».

Slik svarte altså «den store statsmann» Konrad Adenauer på det gunstigste og mest omfattende tilbud som noen sinne er gitt av Sovjetsamveldet, og han har senere med jernhard konsekvens fulgt denne linje. Men hvor

DEMOKRATISMEN REDDET — — —

I det meget demokratiske Østerrike har innenriksdepartementet sendt ut en advarsel i forbindelse med et forestående soldatmøte. Den går ut på at den som bærer en orden med hakekors på, øyeblikkelig vil bli arrestert, da dette er i strid med østerriksk lov! Vi vet ikke hva Østerrikes gode demokrater er så redd for, men det er jo storveies å kunne redde fedrelandet og demokratiet med så enkle midler. Det forlyder intet om at det er forbudt å bære ordner med hammer og sigd eller at det er nødvendig å pille bort andre detal-

langt står han idag fra de lovede «fornuftige diskusjoner» med Moskva? spør «Fria Ord». Fri valg, tysk gjenforening, en uavhengig tysk politikk, en nasjonal tysk armé og en fredsavtale i den europeiske avspennings interesse — alt dette var tydeligvis for Adenauer bare tåpelige påfunn. Hva vilde så denne «geniale statsmann»? Såvidt vi kan forstå intet annet enn for enhver pris å hindre en tysk gjenforening og en ny europeisk orden som kanskje ville ha gjort ham selv helt ubrukkelig. Kanskje hadde han samme mening som sine oppdragsgivere i vest, at tyske divisjoner i NATO var av større vekt og betydning enn tysk gjenforening og fred i Europa? Faktum er iallfall at vestmaktene med Adenauers velsignelse nektet å ta opp dette vidtgående russiske tilbud til diskusjon, og dermed lot det mest psykologiske øyeblikk i Europas etterkrigshistorie gå fra seg til å komme i fruktbringende kontakt med Moskva, og til å utnytte den svakhetstilstand Sovjet uten tvil var i under Stalins siste sykdom.

På vestmakthold forsvarte man denne negative holdning ved å påstå at Sovjets note bare var et «propagandatrick» og ikke alvorlig ment. Men det er og forblir en påstand som ikke er bevist, og en kan bare slå fast med «Nationalpolitisches Forum» at det var en katastrofal feil av «styrkepolitikkerne» i vest og deres tyske talsmann Adenauer ikke å gå med på en faktisk prøvelse av det russiske tilbuds oppriktighet. Hadde de stilt russerne mot veggen, hadde verden kanskje sett anderledes ut idag. Nå kommer forbundskansler Adenauer og hans venner i vest til å få vente forgjeves på flere «fornuftige» forhandlingsopplegg fra Moskva.

jer på gamle ordner. Partidemokratiets — eller demokratismen som mange kaller det — veier er i sannhet mangslungne!

OGSA HERTER — —

Men også den nye amerikanske utenriksminister Christian Herter har sans for den gode replikk. Han sa forleden for eksempel sålunde: «En sendemann er en bra mann, som man sender ut i det fjerne for at han i utlandet kan lyve til fordel for sitt land.»

ADENAUER-KATOLIKKENE MOT GJENFORENING.

«Volkswarte» skriver at katolske kretser knyttet til Bonn-regjeringen ganske åpenlyst streber etter å opprettholde -delingen av Tyskland. Jfr. i den forbindelse vår artikkel på annet sted i dagens avis. En mener at det er nødvendig å opprettholde delingen for å sikre «Adenauer-regjeringens kontinuitet», hvilket vel vil si at en frykter for ikke å få flertall for det katolske Adenauerpartiet hvis Tyskland igjen blir et samlet politisk hele. Og for et politisk parti er det selvsagt utenkelig å la fedrelandets interesser gå foran partiets.

GAMMELT TYSK LAND.

Den polske partiavis i Allenstein klager over at konduktørene på byens sporvogner og busser skjeller publikum ut for «svin» og «kveg». Slik går det i et tysk land uten tyskere — — —

FLERE FARLIGE HAKEKORS.

Også i Bundesrepublikken er en så redd hakekorsets øyensynlig magiske kraft, at en foretar seg de merkverdige ting. Det meddeles nå at indianerhøvdingen I-Mu-Ru fra Brasil har måttet henvende seg til en sakkfører i Köln for å be om hjelp. Han reiste rundt til tyske skoler på en foredragsreise og herunder ble han misstent for å drive ulovlig politisk propaganda, idet flere karibiske kultgjenstander som han bragte med seg var forsynet med hakekors. Dette er vanlig i hans hjemland, idet hakekorsset gjelder som symbol på den oppgående sol. På samme måte var solkorsset som kjent meget benyttet av våre eldste forfedre.

«NSDAP» GJENOPPSTATT I ØSTERRIKE!

Når vi nå først snakker om farlige hakekors og minner fra en ikke fjern fortid, så skal vi også nevne en annen liten historie fra Østerrike

som heldigvis endte i fryd og gammen. Myndighetene ble grepet av stor og ekte bekymring for landets — og særlig partienes — fremtid, da en geskjeftig kjøpmann fra Kärnten anmeldte et nytt parti til det siste valg. Det het forkortet intet mindre enn «NSDAP», noe som klang uhyggelig i gode demokratiske ører. På den annen side var det ikke godt å foreta seg noe, for partiet var anmeldt under det ingeniulunde ulovlige navn «National-sozialer Demokratische Arbeiterpartei». Heldigvis slapp herrene lett fra dilemmaet, idet kjøpmannen ikke klarte å samle de 200 underskrifter som var nødvendig for å kunne delta i valget.

ENNU ET FREMSTØT FOR DEMOKRATISMEN.

Og så ennu en skrekkelig reaksjon fra de tyske myndigheters side: Et amerikansk firma i Vest-Tyskland sendte på markedet noe det kalte en «dokumentarserie» av grammofonplater under navn av «Speeches and Songs of Nazi Germany». Her kunde en få høre taler av både Hitler, Göring og Goebbels med flere, sammen med Horst Wessel-sangen og lignende. Heldigvis har det tyske rettsvesen nå eraktet at dette er ulovlig, og at platene skal beslaglegges.

FARIG TALE.

Englands handelsminister har vært utsatt for kraftige angrep fordi han under et besøk i Hannover uttalte at Englands monarki var så godt fordi det hadde hannoveransk blod i sine årer. Han sa også at tyskere og engelskmenn egentlig var svært like hverandre. Og slikt noe kan en naturligvis ikke si. —

FOLK OG LAND

Ekspedisjon og kasse:
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser
Kr. 25.- pr. år, kr. 12.50
pr. halvår. Sverige og
Danmark: kr. 29.00 pr.
år, kr. 14.50 pr. halvår.
Utlandet forøvrig: kr.
33.00 pr. år, kr. 16.50 pr.
halvår. I nøytralt omslag
kr. 35.00 pr. år, kr.
17.50 pr. halvår.

Løssalg 65 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter
over en spalte.

Bruk postgironr. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land

Sambandstrykkeriet

Oslo